

Uchwała Nr 86/2014
Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego
z dnia 9 października 2014 r.

dotycząca projektu rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie konkursu na uzyskanie statusu Krajowego Naukowego Ośrodka Wiodącego

Po rozpatrzeniu na wniosek Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 września 2014 r. (pismo DN.SPN.517.86.2014), projektu rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie konkursu na uzyskanie statusu Krajowego Naukowego Ośrodka Wiodącego, stosownie do art. 45 ust.3 pkt. 5 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572 ze zm.), Rada Główna uchwała, co następuje.

W opinii Rady Głównej kluczowym wyznacznikiem szczegółowych rozwiązań w Rozporządzeniu MNiSW w sprawie kryteriów i trybu ubiegania się o nadanie statusu KNOW jest rola Ministra w podejmowaniu decyzji o wyborze KNOW – spośród kandydujących instytucji – w ramach poszczególnych dziedzin.

Wobec istniejącej struktury instytucjonalnej Rada wyraża zdziwienie, że w kwestii rankingu jednostek kandydujących do statusu KNOW, pominięta została rola KEJN – jako wyspecjalizowanej agencji ds. oceny pozycji naukowej jednostek.

W opinii Rady Głównej można przyjąć przynajmniej dwa warianty dochodzenia do wyboru jednostek, którym nadaje się status KNOW. Pierwszy wariant można określić mianem ministerialno-eksperckim. W tym wariantcie Minister arbitralnie podejmuje decyzje na podstawie opinii powołanych przez siebie eksperckich komisji i wskazaniu ich przewodniczącego. W tym ujęciu projekt Rozporządzenia nie wymaga znaczących zmian.

Rada zwraca jednak uwagę na następujące kwestie:

- 1) W projekcie należałoby uspoźnić zapisy § 4 ust. 3 pkt. 1 projektu rozporządzenia z art. 84 a ust. 5 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym [Przepis ustawy stwierdza, że o status KNOW mogą ubiegać się jednostki, o których mowa w ust. 1 pkt. 3 i 4 (centra naukowe, konsorcja naukowe), utworzone co najmniej dwa lata przed dniem ogłoszenia konkursu (...). Natomiast z § 4 ust. 3 pkt. 1 projektu Rozporządzenia wynika, że do wniosku na konkurs dołącza się między innymi wykazy zawierające informacje potwierdzające spełnienie przez jednostkę kryteriów, o których mowa w § 5 (kryteria oceny wniosków), obejmujące 5 lat kalendarzowych poprzedzających rok, w którym konkurs został ogłoszony].
- 2) W § 5 ust. 2 projektu Rozporządzenia określa dodatkowe kryteria oceny wniosków w dziedzinach nauk z obszarów nauk ścisłych, przyrodniczych, technicznych, itd. Z zestawu kryteriów, w stosunku do wcześniejszych przepisów, usunięto patenty krajowe, wzory użytkowe i znaki przemysłowe uzyskane przez jednostki, pozostawiając jedynie

patenty zagraniczne; całkowicie pomijając przy tym np. wspólnotowe znaki towarowe i nie wskazując w uzasadnieniu przyczyn tej zmiany.

- 3) W wariancie dominującej roli Ministra w wyborze jednostki lub jednostek, którym nadaje się status KNOW kontrowersyjne jest posługiwanie się kryteriami pochodzącymi z baz komercyjnych.
- 4) Biorąc pod uwagę specyfikę baz cytowań wykorzystywanych w Rozporządzeniu Rada proponuje, alternatywne wykorzystanie, gdzie to będzie właściwe bazy Scopus, gdyż monitoruje ona w większym stopniu czasopisma z krajów nieanglosaskich, w tym z Polski 272 czasopisma na łączną liczbę 20542 obejmując także nauki społeczne i humanistyczne. Ponadto, o ile baza Web of Science posługuje się tylko współczynnikiem impact factor, który charakteryzuje średnią liczbę cytowań przypadających na jedną pracę opublikowaną w czasopiśmie, to Scopus posługuje się współczynnikiem wpływu JRC, w którym obok liczby cytowań uwzględnia się rangę czasopisma, w którym opublikowane prace są cytowane.
- 5) Projekt Rozporządzenia nie wskazuje czy przysługuje tryb odwoławczy od decyzji o odmowie nadania statusu KNOW, czy też będą tu miały zastosowanie przepisy kpa.

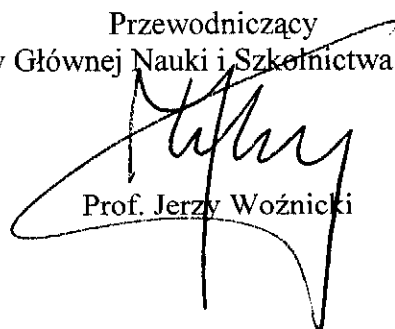
Gdyby jednak rola Ministra w wyborze jednostek, które uzyskają status KNOW w poszczególnych dziedzinach została ograniczona do symbolicznej funkcji notariusza legitymizującego wyniki prac specjalistycznych komisji reprezentujących środowiska naukowe, wówczas potrzebne byłyby szersze zmiany w projekcie Rozporządzenia, począwszy od sposobu tworzenia komisji konkursowych w poszczególnych dziedzinach. Minister powołując komisje konkursowe dbałby o ich środowiskową reprezentatywność i pozostawiał członkom komisji wybór przewodniczącego. Powołanie do komisji następowałoby na podstawie listy kandydatów krajowych i zagranicznych zgłoszonych przez uprawnione jednostki, z uwzględnieniem wykluczenia członkostwa kandydatów zatrudnionych w jednostkach ubiegających się o status KNOW.

Kryteria oceny wniosków powinny być sparametryzowane Chodzi m.in. o udział procentowy poszczególnych kryteriów i standardy oceny w ramach takich kryteriów elementarnych [np. skala dychotomiczna: spełnia/nie spełnia; ocena ilościowa (w przyjętym przedziale liczbowym); skala opisowa etc].

Rozporządzenie powinno określać tryb opracowywania rankingu, z uwzględnieniem dodatkowych kryteriów pozwalających na jednoznaczne uszeregowanie wnioskodawców, bez pozycji równorzędnych).

Uchwałę otrzymuje Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Przewodniczący
Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Prof. Jerzy Woźnicki